OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2012 Rhif 724 (Cy.96)

ADDYSG CYMRU

Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012

Gwnaed - - - -	*6 Mawrth 2012*
Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru - -	*8 Mawrth 2012*
Yn dod i rym - -	*1 Ebrill 2012*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan adrannau 132, 145 a 210(7) o Ddeddf Addysg 2002(**1**) sydd bellach yn arferadwy ganddynt hwy(**2**), wedi ymgynghori â Chyngor Addysgu Cyffredinol Cymru yn unol ag adran 132(4) o'r Ddeddf honno, a thrwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 19 a 42(6) a (7) o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 sydd bellach yn arferadwy ganddynt hwy(**3**) yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1. Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 a deuant i rym ar 1 Ebrill 2012.

2. Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

3. Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "academi" ("*academy*") yw ysgol annibynnol yn Lloegr y mae trefniadau academi yn gymwys iddi;

ystyr "addysgu" ("*teaching*") yw cyflawni gwaith o fath sydd wedi ei bennu gan reoliadau a wnaed o dan adran 133 o Ddeddf Addysg 2002(**4**) ac mae "addysgu" i'w ddehongli yn unol â hynny;

(**1**) 2002 p.32. Ystyr "Regulations" yn adrannau 132 a 145 yw rheoliadau a wneir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru (gweler adran 212(1)). Mae diwygiadau i adran 145 nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(**2**) Trosglwyddwyd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan yr adrannau hyn i Weinidogion Cymru gan baragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32).

(**3**) 1998 p.30. Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan yr adrannau hyn i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac yna i Weinidogion Cymru gan baragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

(**4**) Rheoliadau Addysg (Gwaith Penodedig a Chofrestru) (Cymru) 2010, O.S. 2010/2710 (Cy.227), yw'r rheoliadau sydd mewn grym ar yr adeg y gwnaed y Rheoliadau hyn.

ystyr "coleg dinasol" ("*city college*") yw coleg technoleg dinasol neu goleg dinasol ar gyfer technoleg y celfyddydau;

ystyr "cyflogaeth" ("*employment*") yw cyflogaeth o dan gontract cyflogaeth neu gymryd person ymlaen i ddarparu gwasanaethau mewn modd heblaw o dan gontract cyflogaeth; ac mae cyfeiriadau at fod yn "gyflogedig" i'w dehongli'n unol â hynny;

mae "cyfnod sylfaen" ("*foundation phase*") i'w ddehongli yn unol ag adran 102 o Ddeddf Addysg 2002(**5**);

ystyr "y Cyngor" ("*the Council*") yw Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru(**6**);

ystyr "Cynllun 2006" ("*the 2006 Scheme*") yw Cynllun Hyfforddi Athrawon ar Sail Cyflogaeth 2006 a wnaed gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 24 Chwefror 2006(**7**) yn unol â rheoliad 8 o Reoliadau 2004, fel y'i diwygiwyd gan Gynllun Hyfforddi Athrawon ar Sail Cyflogaeth (Diwygio) 2006 Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar 15 Tachwedd 2006(**8**);

ystyr "Cynllun 2011" ("*the 2011 Scheme*") yw Cynllun Hyfforddi Athrawon ar Sail Cyflogaeth 2011 a wnaed gan Weinidogion Cymru ar 25 Awst 2011 yn unol â rheoliad 8 o Reoliadau 2004(**9**);

ystyr "cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth" ("*employment-based teacher training scheme*") yw'r cynllun a ddisgrifir yn rheoliad 8 neu'r cynlluniau a ddisgrifir ym mharagraffau 3 i 5 o Atodlen 1 pan fo'r cyd-destun yn mynnu hynny;

ystyr "cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth yn Lloegr" ("*employment-based teacher training scheme in England*") yw cynllun a sefydlwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan reoliadau a wnaed o dan adran 132 o Ddeddf Addysg 2002 lle y caiff person ymgymryd â hyfforddiant cychwynnol athrawon er mwyn ennill statws athro cymwysedig tra bo'n gyflogedig i addysgu;

ystyr "Rheoliadau 1982" ("*the 1982 Regulations*") yw Rheoliadau Addysg (Athrawon) 1982(**10**);

ystyr "Rheoliadau 1989" ("*the 1989 Regulations*") yw Rheoliadau Addysg (Athrawon) 1989(**11**);

ystyr "Rheoliadau 1993" ("*the 1993 Regulations*") yw Rheoliadau Addysg (Athrawon) 1993(**12**);

ystyr "Rheoliadau 1999" ("*the 1999 Regulations*") yw Rheoliadau Addysg (Cymwysterau a Safonau Iechyd Athrawon) (Cymru) 1999(**13**);

ystyr "Rheoliadau 2004" ("*the 2004 Regulations*") yw Rheoliadau Addysg (Cymwysterau Athrawon Ysgol) (Cymru) 2004(**14**);

(**5**) Diwygiwyd adran 102 gan Fesur Dysgu a Medrau (Cymru) 2009 (mccc 1), adran 47 a Mesur Addysg (Cymru) 2009 (mccc 5), adran 21.
(**6**) Mae adran 8 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 (p.30) yn darparu ar gyfer sefydlu Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru drwy Orchymyn, ac mae O.S. 1998/2911 yn cyfeirio ato.
(**7**) 2006 Rhif 8.
(**8**) 2006 Rhif 74.
(**9**) 2011 Rhif 32.
(**10**) O.S. 1982/106, a ddiwygiwyd gan O.S. 1988/542 a 1989/329. Dirymwyd O.S. 1982/106 gan O.S. 1989/1319.
(**11**) O.S. 1989/1319, a ddiwygiwyd gan O.S. 1989/1541, 1990/1561, 1991/1134, 1991/1840, 1991/2240 a 1992/1809. Dirymwyd O.S. 1989/1319 gan O.S. 1993/543 gydag arbedion trosiannol.
(**12**) O.S. 1993/543, a ddiwygiwyd gan O.S. 1997/368, 1997/2679 a 1998/1584. Dirymwyd O.S. 1993/543 yn rhannol o ran Cymru gan O.S. 1999/2817 (Cy.18) gyda'r darpariaethau a oedd ar ôl yn cael eu dirymu gan O.S. 2000/2419 ac O.S. 2000/2906 (Cy.186).
(**13**) O.S. 1999/2817 (Cy.18), a ddiwygiwyd gan O.S. 2002/1663 (Cy.158), 2002/2938 (Cy.279), 2003/140 (Cy.12), 2003/2458 (Cy.240), 2004/1729 (Cy.173), 2004/1744 (Cy.183), 2004/2733 (Cy.240) a 2010/1142 (Cy.101).
(**14**) O.S. 2004/1729 (Cy.173), a ddiwygiwyd gan O.S. 2007/2811 (Cy.238), 2008/215 (Cy.26) a 2010/1142 (Cy.101).

ystyr "safonau penodedig" ("*specified standards*") yw'r safonau sy'n gymwys ar adeg yr asesiad a bennir gan Weinidogion Cymru o dro i dro fel y safonau y mae gofyn i bersonau sy'n ceisio dod yn athrawon cymwysedig eu bodloni;

ystyr "safonau penodedig yn Lloegr" ("*specified standards in England*") yw'r safonau sy'n gymwys ar adeg yr asesiad fel a bennir gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dro i dro fel y safonau y mae gofyn i bersonau sy'n ceisio ennill statws athro cymwysedig yn Lloegr eu bodloni;

ystyr "sefydliad" ("*institution*") oni bai bod y cyd-destun yn mynnu fel arall, yw sefydliad o fewn y sector addysg bellach neu sefydliad o fewn y sector addysg uwch;

ystyr "sefydliad achrededig" ("*accredited institution*") yw sefydliad wedi ei achredu gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru o dan reoliad 7;

ystyr "sefydliad achrededig yn Lloegr" ("*accredited institution in England*") yw sefydliad wedi ei gymeradwyo neu ei achredu fel darparwr cyrsiau neu raglenni hyfforddiant cychwynnol athrawon ysgol yn Lloegr o dan reoliadau a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 132 o Ddeddf Addysg 2002;

ystyr "sefydliad estron" ("*foreign institution*") yw unrhyw sefydliad ac eithrio sefydliadau yn y Deyrnas Unedig;

ystyr "sefydliad yn y Deyrnas Unedig" ("*United Kingdom institution*") yw sefydliad a sefydlwyd yn y Deyrnas Unedig, heblaw am un sydd yn, neu'n ffurfio rhan o sefydliad lle y mae'r prif sefydliad y tu allan i'r Deyrnas Unedig neu'n gysylltiedig â sefydliad o'r fath;

mae i "trefniadau academi" yr ystyr a roddir i "academy arrangements" gan adran 1 o Ddeddf Academïau 2010(**15**);

ystyr "ysgol" ("*school*") yw ysgol a gynhelir gan awdurdod lleol neu ysgol arbennig nas cynhelir felly; ac

mae cyfeiriadau at yr ail gyfnod allweddol, y trydydd cyfnod allweddol neu'r pedwerydd cyfnod allweddol i'w dehongli yn unol ag adran 103 o Ddeddf Addysg 2002(**16**).

Dirymu a darpariaethau arbed a darpariaethau trosiannol

4.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), mae Rheoliadau 2004 wedi eu dirymu.

(2) Bydd y darpariaethau arbed a'r darpariaethau trosiannol yn Atodlen 1 yn cael effaith.

Statws Athro Cymwysedig

5. Yn ddarostyngedig i reoliadau 11, 12, 13 a 14 o Reoliadau 1999, mae personau yn athrawon cymwysedig os ydynt yn bersonau a grybwyllir—

(a) ym mharagraffau 1 i 7 o Atodlen 2 sydd wedi derbyn hysbysiad ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru neu'r Cyngor yn unol â rheoliad 6;

(b) ym mharagraffau 8 i 10 o Atodlen 2—

(i) y mae Adran Addysg Taleithiau Guernsey wedi cyflwyno datganiad i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor mewn cysylltiad â hwy, eu bod yn bodloni'r gofynion a bennir yn un o'r paragraffau hynny; a

(ii) eu bod wedi derbyn hysbysiad ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru neu'r Cyngor yn unol â rheoliad 6;

(c) ym mharagraffau 4 i 10 o Atodlen 2 sydd yn athrawon cymwysedig yn rhinwedd rheoliadau a wnaed o ran Lloegr o dan adran 132 o Ddeddf Addysg 2002; neu

(**15**) 2010 p.32.
(**16**) Diwygiwyd adran 103 gan Fesur Dysgu a Medrau (Cymru) 2009 (mccc 1), adran 47 a Mesur Addysg (Cymru) 2009 (mccc 5), adran 21.

(ch) ym mharagraffau 11 i 14 o Atodlen 2.

Hysbysiad am statws athro cymwysedig

6.—(1) Rhaid i bersonau a grybwyllir ym mharagraffau 1 i 3 o Atodlen 2 gael eu hysbysu yn ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru neu'r Cyngor eu bod yn athrawon cymwysedig.

(2) Rhaid i bersonau a grybwyllir ym mharagraffau 4 i 7 o Atodlen 2 nad ydynt yn athrawon cymwysedig yn rhinwedd rheoliad 5(c) gael eu hysbysu yn ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru neu'r Cyngor eu bod yn athrawon cymwysedig.

(3) Rhaid i bersonau a grybwyllir ym mharagraffau 8 i 10 o Atodlen 2—

(a) nad ydynt yn athrawon cymwysedig yn rhinwedd rheoliad 5(c) ar y sail nad ydynt yn athrawon cymwysedig yn rhinwedd rheoliadau a wnaed o ran Lloegr o dan adran 132 o Ddeddf Addysg 2002; a

(b) y mae Adran Addysg Taleithiau Guernsey wedi cyflwyno datganiad i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor mewn cysylltiad â hwy, eu bod yn bodloni'r gofynion a bennir yn un o'r paragraffau hynny,

gael eu hysbysu yn ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru neu'r Cyngor eu bod yn athrawon cymwysedig.

(4) Yn ddarostyngedig i baragraffau (5) i (9), mae personau sy'n derbyn hysbysiad ysgrifenedig o dan baragraffau (1), (2) neu (3) wedi cymhwyso o'r dyddiad hwnnw a ddarperir yn yr hysbysiad gan Weinidogion Cymru neu'r Cyngor.

(5) Yn achos personau a grybwyllir ym mharagraff 2 o Atodlen 2, rhaid i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor beidio â darparu bod y personau hynny yn athrawon cymwysedig o ddyddiad cyn y dyddiad y mae'r asesiad y cyfeirir ato yn y paragraff hwnnw yn cael ei gwblhau.

(6) Yn achos personau a grybwyllir ym mharagraff 5 o Atodlen 2, rhaid i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor ddarparu y bydd y personau hynny yn athrawon cymwysedig o'r dyddiad y cwblhawyd y cwrs hyfforddiant cychwynnol athrawon ysgol yn yr Alban neu yng Ngogledd Iwerddon yn llwyddiannus.

(7) Yn achos personau a grybwyllir ym mharagraff 6 o Atodlen 2, rhaid i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor ddarparu y bydd y personau hynny yn athrawon cymwysedig o'r dyddiad y maent yn cofrestru'n llawn fel athrawon ysgol gyda Chyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban.

(8) Yn achos personau a grybwyllir ym mharagraff 7 o Atodlen 2, rhaid i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor ddarparu bod y personau hynny yn athrawon cymwysedig o'r dyddiad y maent yn cofrestru fel athrawon ysgol gyda Chyngor Addysgu Cyffredinol Gogledd Iwerddon.

(9) Yn achos personau a grybwyllir ym mharagraffau 8 i 10 o Atodlen 2 rhaid i Weinidogion Cymru neu'r Cyngor beidio â darparu y bydd y personau hynny yn athrawon cymwysedig o ddyddiad cyn y dyddiad y maent yn cwblhau cyfnod o wasanaeth fel athrawon sy'n drwyddedig gan Adran Addysg Taleithiau Guernsey fel a bennir yn natganiad Adran Addysg Taleithiau Guernsey.

Sefydliadau Achrededig

7.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), caiff Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru achredu sefydliad fel darparwr cyrsiau neu raglenni hyfforddiant cychwynnol athrawon ysgol.

(2) Dim ond os yw'n bodloni'r meini prawf hynny a gaiff eu pennu gan Weinidogion Cymru o dro i dro y caiff Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru achredu sefydliad.

(3) Caiff Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru dynnu achrediad sefydliad yn ôl yn unol â'r meini prawf hynny a gaiff eu pennu gan Weinidogion Cymru o dro i dro.

(4) Cyn pennu meini prawf o dan baragraffau (2) a (3) rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth

8.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru sefydlu cynllun lle y caiff personau sydd yn gyflogedig neu wedi cael eu cyflogi mewn ysgol neu sefydliad addysgol arall (ac eithrio uned cyfeirio disgyblion(**17**)) ddod yn athrawon cymwysedig.

(2) Enw cynllun a sefydlwyd o dan baragraff (1) fydd cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth.

(3) Caiff cynllun o'r fath wneud darpariaeth ar gyfer rhaglen hyfforddiant y mae'n rhaid i bersonau ei gwneud.

(4) Caiff cynllun o'r fath ddarparu bod personau yn cael eu hasesu gan sefydliad achrededig er mwyn penderfynu a ydynt yn bodloni'r safonau penodedig heb gael hyfforddiant pellach.

(5) Rhaid i unrhyw berson neu gorff sy'n arfer swyddogaeth yn rhinwedd y rheoliad hwn ystyried unrhyw ganllawiau a roddir o dro i dro gan Weinidogion Cymru ynglŷn ag arfer y swyddogaeth honno.

Diwygiadau Canlyniadol

9. Yn rheoliadau 11, 12 ac 13(1) o Reoliadau 1999, yn lle "yn athro cymwysedig yn unol â rheoliad 5 o Reoliadau Addysg (Cymwysterau Athrawon Ysgol) (Cymru) 2004" rhodder "yn athro cymwysedig yn unol â rheoliad 5 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012".

10. Yn Rheoliadau Addysg (Trefniadau Ymsefydlu ar gyfer Athrawon Ysgol) (Cymru) 2005(**18**) yn Atodlen 1—

(a) ym mharagraff 22(c) mewnosoder, ar ôl "yn athro neu athrawes gymwysedig" y geiriau "yn rhinwedd rheoliad 5 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, a pharagraff 2 o Atodlen 2 iddynt neu";

(b) yn lle paragraff 22(ch) rhodder—

"(ch) wedi ei asesu gan sefydliad sydd wedi ei achredu gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru o dan reoliad 7 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, neu berson a gymeradwywyd gan Weinidogion Cymru ac wedi bodloni'r safonau a grybwyllir yn rheoliad 13.";

(c) ym mharagraff 23(a)—

(i) mewnosoder, ar ôl "yn athro neu athrawes gymwysedig" y geiriau "yn rhinwedd rheoliad 5 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, a pharagraff 7 o Atodlen 2 iddynt neu"; a

(ii) ar ôl "ac a ddaeth" mewnosoder "yn y naill achos neu'r llall";

(ch) yn lle paragraff 23(b) rhodder—

"(b) wedi ei asesu gan sefydliad sydd wedi ei achredu gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru o dan reoliad 7 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, neu berson a gymeradwywyd gan Weinidogion Cymru ac wedi bodloni'r safonau a grybwyllir yn rheoliad 13.".

11. Yn Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Addysg Bellach (Cymru) 2002(**19**)—

(**17**) Caiff unedau cyfeirio disgyblion eu sefydlu a'u cynnal o dan adran 19 o Ddeddf Addysg 1996 (p.56).
(**18**) O.S. 2005/1818 (Cy.146), a ddiwygiwyd gan O.S. 2007/2811 (Cy.238) a 2010/1142 (Cy.101).
(**19**) O.S. 2002/1663 (Cy.158), a ddiwygiwyd gan O.S. 2003/1717 (Cy.184), 2004/1745 (Cy.184) a 2010/1142 (Cy.101).